



ประกาศราชวิทยาลัยพยาธิแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พ.ศ.2562-2564 ชุดที่ 17

ที่ 23/2564

คำแนะนำสำหรับประชาชนในการจัดการศพผู้เสียชีวิตที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. ผู้เสียชีวิตที่ได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้จัดการศพดังนี้

1.1 ศพผู้เสียชีวิตจะถูกบรรจุใส่ถุงบรรจุศพและผ่านการทำความสะอาดฆ่าเชื้อภายนอกถุงบรรจุศพตามมาตรฐาน ทั้งนี้ญาติผู้เสียชีวิตและผู้ปฏิบัติงานในการประกอบพิธีทางศาสนา สามารถสัมผัสถุงบรรจุศพภายนอกได้ในกรณีที่ไม่มีพบการฉีกขาดของถุง โดยใส่ถุงมืออย่างแบบใช้แล้วทิ้งชั้นเดียว และไม่มีควมจำเป็นต้องสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันชนิดอื่นอีก อย่างไรก็ตามไม่แนะนำให้สัมผัสถุงบรรจุศพถ้าไม่จำเป็น เพื่อป้องกันอันตรายจากการสัมผัสกับเชื้อโรคอื่นๆ และนำยาฆ่าเชื้อที่เปื้อนอยู่ด้านนอกถุงซึ่งอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง นอกจากนี้ถ้าศพอยู่ในโลงศพแล้ว ไม่จำเป็นต้องใส่เครื่องป้องกันใดๆ ทั้งสิ้นในการสัมผัสโลงศพ

1.2 ห้ามเปิดถุงบรรจุศพ เพื่อดูศพ รดน้ำศพ ทำความสะอาดศพ เปลี่ยนเสื้อผ้า ฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อศพ หรือประกอบพิธีทางศาสนาอื่นๆ เนื่องจากการเปิดถุงบรรจุศพอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อโรคจากการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ตาย

1.3 การจัดตั้งศพเพื่อประกอบพิธีทางศาสนาสามารถกระทำได้ตามปกติ โดยบรรจุถุงบรรจุศพในโลงเย็น ทั้งนี้แนะนำให้ทำการเผาศพหรือฝังศพโดยเร็ว เนื่องจากศพไม่ได้ผ่านการฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อศพ ทำให้ศพมีการเปลี่ยนแปลงสภาพได้เร็ว โดยโลงเย็นและอุปกรณ์อื่นๆ ที่สัมผัสกับถุงศพระหว่างการประกอบพิธีทางศาสนาสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ โดยการเช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำยาฟอกขาว (0.1% Hypochlorite solution)

1.4 การเผาศพและการเก็บเถ้ากระดูกสามารถกระทำได้ตามปกติ เนื่องจากเชื้อไวรัสถูกทำลายด้วยอุณหภูมิที่สูงไปหมดแล้วและเชื้อไม่สามารถแพร่กระจายในควันที่เกิดจากการเผาศพได้

2. กรณีที่ผู้เสียชีวิตตามข้อ 1 เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม) แนะนำให้จัดการศพ ดังนี้

2.1 ห้ามญาติผู้เสียชีวิตและผู้มาเยี่ยม สัมผัสหรือจูบศพ (มัยยิต)

2.2 ให้บุคคลที่เป็นมุสลิมทำการตะยัมมูมแทนการอาบน้ำศพ ในห้องปลอดเชื้อหรือสถานที่ที่จัดเตรียมไว้เฉพาะ โดยผู้ทำหน้าที่ตะยัมมูมสวมชุดอุปกรณ์ป้องกันเต็มชุด หลังการตะยัมมูมให้ปิดถุงบรรจุศพ โดยถือเอาถุงบรรจุศพเป็นกะปิ่น ขั้นตอนการบรรจุศพและทำความสะอาดฆ่าเชื้อภายนอกถุงบรรจุศพให้กระทำเหมือนกับการจัดการศพติดเชื้อตามปกติ

2.3 หากการสัมผัสศพโดยตรงนั้นไม่ปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ทำตะยัมมูม สามารถทำตะยัมมูมบนถุงบรรจุศพโดยไม่ต้องแกะถุงออก ทั้งนี้การทำตะยัมมูมบนถุงบรรจุศพที่ผ่านการทำความสะอาดฆ่าเชื้อแล้ว ผู้ทำตะยัมมูมสามารถสวมใส่หน้ากากอนามัยและถุงมือแบบใช้แล้วทิ้งชั้นเดียว โดยไม่ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันเต็มชุดได้

2.4 ให้ทำการละหมาดให้แก่ศพ ณ สถานที่นั้นก่อนการเคลื่อนย้ายศพ หากทำละหมาดขณะให้ให้แก่ศพแล้ว ให้รับน้ำศพไปฝังที่สุสาน (กุโบร์) ทันที แต่หากยังมีได้ละหมาดขณะให้ให้แก่ศพ ให้เฉพาะญาติใกล้ชิดผู้เสียชีวิตเท่านั้น ละหมาดที่สุสาน โดยให้ผู้ร่วมละหมาดป้องกันตนเองโดยการสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า และเว้นระยะห่างระหว่างกันอย่างน้อย 2 เมตร แล้วดำเนินการฝังศพผู้เสียชีวิตในท่านอนตะแคงขวาหันหน้าไปทางกิบลัต (ทิศตะวันตก)

2.5 กรณีไม่มีบุคลากรหรือแพทย์มุสลิม ขอให้ทางโรงพยาบาลหรือญาติของผู้เสียชีวิตติดต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรืออิหม่ามในพื้นที่ของผู้เสียชีวิต มารับศพไปจัดการละหมาดและฝังทันที โดยให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3. ในกรณีผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และได้รับการรักษาในโรงพยาบาล แต่แพทย์ผู้รักษาวินิจฉัยว่า พ้นจากระยะการติดต่อของโรคแล้ว (Post COVID-19 infection) แล้วต่อมาเสียชีวิตไม่ว่าจากสาเหตุใด การจัดการศพสามารถทำได้ตามปกติ โดยไม่ต้องบรรจุศพในถุงบรรจุศพ
4. ในปัจจุบันยังไม่มีรายงานการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากศพสู่คน ถึงแม้ว่าโอกาสการแพร่กระจายเชื้อจากศพจะต่ำ แต่ญาติผู้เสียชีวิตและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการศพยังมีโอกาสที่จะได้รับเชื้อโรคได้จากการสัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ตายได้ ทั้งนี้หากศพผู้เสียชีวิตได้รับการบรรจุใส่ถุงบรรจุศพและผ่านการทำความสะอาดฆ่าเชื้อภายนอกถุงตามมาตรฐานทางการแพทย์แล้ว ก็ไม่ต้องกลัวการติดเชื้อจากศพตราบใดที่ไม่เปิดถุงบรรจุศพ

ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2564



(นายแพทย์ทรงคุณ วิญญูวรรณ)

ประธานราชวิทยาลัยพยาธิแพทย์แห่งประเทศไทย